

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Соціально-гуманітарний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК

«*серпень*» 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

«*серпень*» 2023 р.

[Signature]

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«*31*» «*серпень*» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузі знань – 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Освітньо-професійна програма – «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС	Тренінг, КПЗ	Самост. робота студ. (год.)	Разом	Іспит (сем.)
денна	1	1	46	30	5	10	59	150	1
заочна	1	1,2	8	4	-	-	138	150	2

Тернопіль – ЗУНУ
2023

31.08.2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», затвердженої Вченою радою ТНЕУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму розробила д. іст. н., проф. Леся Біловус

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри
к. іст. н., доц.

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності», протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Керівник ГЗС,
к. іст. н., доц.

Олена СТЕФАНИШИН

Гарант ОПІ
к. іст. н., доц.

Олена СТЕФАНИШИН

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія та теорія соціокультурної діяльності»**

**1. Опис дисципліни
«Історія та теорія соціокультурної діяльності»**

Дисципліна «Історія та теорія соціокультурної діяльності»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Статус дисципліни – <i>дисципліна циклу загальної підготовки</i> Мова навчання – <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1,2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Менеджмент соціокультурної діяльності»	Лекції: <i>Денна – 46 год.</i> <i>Заочна – 8 год</i> Практичні заняття: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота: <i>Денна – 59 год., у тому числі тренінг, КПІЗ – 10 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 6		Вид підсумкового контролю – <i>екзамен</i>

Мета і завдання дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Утвердження гідного соціально-культурного статусу України у світовому співтоваристві вимагає звернення до історичного минулого своєї країни з метою ґрунтовного вивчення історичного досвіду, осмислення сучасного стану та прогнозування перспектив розвитку соціально-культурної діяльності як спеціально організованого процесу залучення людини до духовних, культурних цінностей суспільства та активного включення самої особистості у цей процес.

Метою навчальної дисципліни є здобуття студентами системи спеціальних знань про історичний та теоретичний розвиток соціокультурної діяльності українського суспільства на різних історичних етапах для забезпечення здатності використовувати ці знання у навчальній і професійній діяльності з управління соціокультурними процесами.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: ознайомити студентів з понятійно-термінологічним апаратом навчальної дисципліни; розкрити генезис поняття «соціокультурна діяльність», сучасні підходи до його визначення; сформулювати стійке уявлення про специфіку соціокультурної діяльності; дати базові знання і ціннісні орієнтації у соціокультурній сфері; ознайомити студентів із генезою соціально-культурної діяльності як особливої галузі людської діяльності; охарактеризувати історичні форми соціокультурної діяльності; ознайомити з традиціями та інноваціями в соціокультурній діяльності; проаналізувати сучасні тенденції соціокультурного розвитку; схарактеризувати теоретичні засади і практичний досвід здійснення соціокультурної діяльності в сучасних суспільних-політичних умовах; підготувати студентів до соціально-культурної діяльності та допомогти усвідомити її роль як важливого суспільного явища.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення дисципліни **студент повинен знати:**

- основні терміни теорії соціокультурної діяльності;
- сучасні концепції поняття «соціокультурна діяльність» та сфери її здійснення;
- особливості формування різноманітних засобів, видів і форм соціокультурної діяльності в Україні;
- специфіку розвитку явищ і процесів соціокультурної діяльності на різних історичних етапах;
- сутність та структуру соціокультурної сфери суспільства;
- функції, рівні та принципи культурно-дозвілдової діяльності;
- сутність, типологізацію та вимоги до спеціальних подій у соціокультурній сфері;
- сучасні тенденції у соціокультурній сфері суспільства.

У результаті вивчення дисципліни **студент повинен вміти:**

- орієнтуватися в основних історичних етапах розвитку соціокультурної діяльності;
- використовувати на практиці кращі традиції вітчизняного соціокультурного досвіду попередніх поколінь;
- аналізувати сучасні умови організації та забезпечення соціокультурної діяльності в Україні та світі;
- застосовувати знання з дисципліни для саморозвитку і самоорганізації, підвищення свого професійного рівня у соціокультурній діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК18. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПК1. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Історія та культура України», «Історія та теорія української й світової культури», «Корпоративна культура», «Етнополітика та етнокультура України», «Основи менеджменту та проектування», «Міжкультурні комунікації», «Збереження культурної спадщини», «Культурні аспекти бізнесу».

2.5. Результати навчання:

РН1. Визначати базові професійні поняття та використовувати термінологічний апарат менеджера соціокультурної діяльності.

РН2. Збирати та впорядковувати інформацію.

РН3. Організовувати професійний час.

РН9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію.

РН10. Вивчати, узагальнювати та адаптовувати найкращий досвід соціокультурної розбудови.

РН11. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи соціокультурної діяльності

Тема 1.

Вступ до курсу

«Історія та теорія соціокультурної діяльності»

Соціокультурна діяльність як навчальна дисципліна. Предмет і завдання курсу «Історія та теорія соціокультурної діяльності», його зміст, структура і особливості. Джерела вивчення дисципліни.

Ключові поняття даного науково-освітнього напрямку: культурний і соціальний, суспільство і культура, соціально-культурна сфера, культурно-дозвіллева сфера, творча діяльність, соціально-культурна активність, соціально-культурні зв'язки, культурно-просвітницька робота, культурно-масова робота, культурно-мистецька діяльність, художня творчість та ін.

Соціально-культурна діяльність як предмет теоретичного дослідження. Проблема визначення поняття «соціокультурна діяльність». Основні види соціально-культурної діяльності, їх антропологічна, соціальна та історична обумовленість.

Методика соціокультурної діяльності. Принципи класифікації та особливості застосування раціональних, емоційних, синтетичних та практичних методів соціокультурної діяльності.

Періодизація історії соціокультурної діяльності. Проблеми дослідження історії соціокультурної діяльності.

Актуальність вивчення дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності» в умовах російсько-української війни.

Тема 2.

Становлення соціокультурної діяльності як соціальної практики та галузі наукових знань

Соціокультурна діяльність як навчальний предмет, соціальна практика, наукова діяльність.

Історичний аспект соціокультурної практики. Соціокультурна діяльність як важлива галузь соціальної практики.

Суб'єкти соціокультурної діяльності (соціологічний і культурологічний аспекти). Критерії соціокультурної діяльності: сутності, якості, ефективності.

Еволюція поняття «соціокультурна діяльність». Зв'язок поняття «соціокультурна діяльність» з іншими професійними термінами.

Соціокультурна діяльність як галузь наукових знань, її об'єкт та предмет. Соціокультурна діяльність як перетинання культурологічного, соціологічного та педагогічного знання.

Культурозберігальна, розвивальна, комунікативна, рекреаційна функції соціокультурної діяльності.

Особливості сучасних парадигм і наукових шкіл теорії соціокультурної діяльності, наприклад приватної ініціативи, педагогічного впливу, соціальної активності особистості.

Тема 3.

Соціально-культурна сфера суспільства

Соціально-культурна сфера та соціально-культурна діяльність. Сутність категорії «соціально-культурна сфера». Взаємозв'язок соціальної сфери і галузі культури.

Проблеми розвитку соціально-культурної сфери в Україні та світі.

Поняття «соціально-культурне середовище» (макросередовище і мікросередовище). Порівняльна характеристика соціокультурної сфери і соціокультурного середовища.

Структура соціально-культурної сфери суспільства. Інститути соціально-культурної сфери, їх класифікація та характеристика. Діяльнісна та технологічна підсистеми соціально-культурної сфери розвитку суспільства.

Тема 4.

Взаємозв'язок соціокультурної діяльності та дозвілля

Галузі реалізації соціокультурної діяльності. Дозвілля як одна з галузей реалізації соціокультурної діяльності. Сутність поняття «дозвілля» як час, як психологічний стан, як вид діяльності. Сутність поняття «культурно-дозвіллева діяльність»

Дозвілля як суспільно усвідомлена необхідність. Соціальний час людини. Позаробочий час. Місце дозвілля в структурі позаробочого часу людини. Дозвілля та вільний час, їх співвідношення та роль у житті людини. Бюджет вільного часу людини.

Типологізація культурно-дозвіллевої діяльності. Взаємини трьох основних соціо-вікових станів в сфері дозвілля (по типології М. Мід).

Види відпочинку і розваг, їх особливості.

Тема 5.

Засади педагогіки дозвілля. Функції, рівні та принципи культурно-дозвіллевої діяльності

Педагогічні аспекти організації дозвілля. Педагогіка дозвілля. Аксіологічний, евристичний, репродуктивний, інтелектуальний потенціали дозвілля. Взаємовідносини сторін у культурно-дозвіллевих акціях. Градація дозвіллевих утворень.

Особливості вікової педагогіки дозвілля. Цілісний підхід до дитини. Дозвілля підлітка. Дозвілля в юнацькому віці. Дозвілля дорослої людини. Дозвілля людини похилого віку.

Функції дозвіллевої діяльності: поліфонізм підходів. Головні соціальні функції дозвілля: рекреаційна, комунікативна, творча, пізнавальна, ціннісно-орієнтаційна, виховна та ін.

Рівні культурно-дозвіллевої діяльності: споживання, творчість, екстеріоризація. Підрівні екстеріоризації.

Загальні принципи дозвіллевої діяльності: системність, добровільність, диференціація, доступність та якісність дозвіллевих послуг, відповідність дозвілля місцевим умовам тощо. Принципи дозвіллевої педагогіки (принципи діяльності менеджерів соціокультурної діяльності): принцип інтересу; принцип єдності рекреації та пізнання; принцип спільної діяльності. Принципи діяльності менеджера у галузі дозвілля (альтернативний підхід).

Тема 6.

Гра як вид і засіб соціокультурної діяльності

Історія виникнення гри. Взаємозв'язок культури і гри. Дослідження сутності гри у гуманітарному знанні. Й. Хейзинга – найвідоміший дослідник феномену гри. Проблематика ігрових аспектів культури у доробках зарубіжних та українських вчених.

Поняття, цілі та функції гри. Різноманітні підходи до визначення гри. Функції рольової гри.

Особливості гри як соціокультурної діяльності. Прояви гри в окремих історичних епохах. Простір рольової гри. Ігрові співтовариства.

Ознаки гри. Протиріччя феномену гри. Структура гри, вимоги до її проведення. Сутність та неоднозначність правил гри. Особливості дитячих ігор.

Тема 7.

Спеціальні події в соціокультурній сфері

Сутність спеціальних подій та їх роль у сучасному суспільстві. Спеціальні події у релігійній діяльності, діловій практиці та галузі культури. Основні підходи до визначення спеціальної події.

Типологізація спеціальних подій. Різноманіття ознак та підходів до класифікації спеціальних подій.

Категорія «івент» та її трактування. Event-менеджмент. Event-технологія. Спеціальна подія та її учасники. Правила ефективності спеціальних подій. Менеджмент новин та його вплив на ефективність спеціальної події. Загальні вимоги до підготовки та організації спеціальних подій.

Різновиди прийому: поточний і представницький. Три групи відвідувачів та правила етикету при їх прийомі. Види представницьких прийомів.

Тема 8.

Види спеціальних подій, ділових і розважальних заходів

Презентації та конференції як важливі спеціальні події, їх значення та особливості організації. Сутність і види презентацій. Сценарний план презентації. Характеристика та правила проведення конференцій. Етапи конференцій. Телеконференція.

Фестивалі, церемонії та їх значення в культурному житті. Правила проведення фестивалів і церемоній. З історії фестивалів. Класифікація фестивалів. Структурні елементи фестивалю.

Свята та їх соціальне значення. Масові та корпоративні свята. Фірми повного циклу з організації корпоративних свят. Українські народні та офіційні свята. Бюджет свята. Роль ведучого свята. Особливості проведення дитячих свят.

Сутність шоу-заходів. Функції продюсера у проведенні шоу-заходів.

Конкурсні проекти та основні етапи їх розробки. Функції ведучого конкурсу. Характеристика та правила проведення лотереї. Державні лотереї в Україні.

Виставки та ярмарки, їх значення для розвитку соціокультурного закладу. Види виставок. З історії ярмарків.

Спеціальні події для дітей та за їх участю: особливості проведення. Протокол та етикет особливих подій.

Змістовий модуль 2.

Історичні аспекти соціокультурної діяльності

Тема 9.

Найдавніший період в історії соціокультурної діяльності

Процес соціокультурогенезу у первісну добу. Стадії соціокультурного розвитку людства за часів первісності. Неолітична революція як важливий фактор соціокультурогенезу. Феномен трипільської культури.

Особливості духовного життя первісного суспільства: загальні ознаки, періодизація, значення.

Міфологічний світогляд стародавньої людини. Різновиди міфів. Міфи творення космосу з хаосу. Образ світового дерева у міфах. Збруцький ідол – модель міфологічного простору слов'ян. Антропологічні міфи. Міфи про потоп. Міфи про священні шлюби.

Форми найдавніших вірувань. Роль анімізму для первісної людини. Тотемізм та його особливості. Фетишизм та його пережитки. Магія як можливість впливу на довколишній світ. Соціокультурне значення табу.

Типи первісного живопису. Теми найдавнішої художньої творчості. Первісна скульптура та її глибинне значення. Поява людини у перших живописних композиціях. Орнамент на кераміці як свідчення зародження абстрактного мислення. Монументальна архітектура та її форми. Стоунхендж – найвідоміший кромлех.

Соціально-культурна діяльність у стародавніх слов'ян. Обрядовість у житті слов'ян: залежність звичаїв і обрядів від язичницьких вірувань. Язичницькі свята у слов'ян: значення, типологія, особливості.

Організація дозвілля у стародавніх слов'ян: народні традиції. Родинні свята слов'ян. Народне виховання як основа формування культури членів слов'янської общини.

Тема 10.

Практика соціокультурної діяльності Княжої Русі

Значення прийняття християнства та його вплив на народні традиції, свята та дозвілля слов'ян. Світоглядний синкретизм як взаємодія язичництва і християнства. Кирило-мефодіївська традиція християнства. Дуалістична природа соціокультурної діяльності русичів.

Скоморох – центральна фігура святково-розважального комплексу Руського князівства (IX–XIII ст.).

Княжі міста у соціально-культурній діяльності: ярмарки як соціокультурне явище; вуличний театр як форма дозвілля і виховання.

Статус князя. Родина князя в організації культурно-просвітньої діяльності. Князівські свята. Князь і дружина.

Давньоруська писемність і література. Кирило і Мефодій. Винайдення слов'янського алфавіту (кирилиці). Старослов'янська (староцерковнослов'янська) мова русинів.

Жанри перекладної руської літератури. Оригінальне руське письменство. Багатство усної народної творчості Русі. Житійна і паломницька література.

Формування національно-патріотичних почуттів засобами літописання: «Повість временних літ», «Слово о полку Ігоревім», «Галицько-волинський літопис» тощо.

Розвиток освіти і науки княжих часів. Церковно-релігійний характер освіти Русі. Руські наукові центри.

Феномен мистецтва Княжої Русі. Архітектура християнського храму. Хрестово-купольний храм як спроба об'єднати базиліки і куполи. Розпис інтер'єру храму. Храм як літопис історичного часу.

Головні форми образотворчого мистецтва. Іконопис Руського князівства. Богородичні ікони. Розвиток руської музики.

Культурно-побутові традиції та святково-розважальна культура Руського королівства (XIII – I пол. XIV ст.) як продовження традицій Руського князівства.

Тема 11.

Український соціокультурний простір у литовсько-польському контексті

Особливості соціокультурних процесів на українських землях II пол. XIV – сер. XVII ст.

Розвиток системи освіти в Україні. Три типи початкових шкіл за грецьким зразком. Католицькі та протестантські школи. Львівська і Київська братські школи – загальні середні навчальні заклади.

Вища освіта європейського зразка. Острозький культурно-освітній центр. Острозька академія. Києво-Могилянський колегіум як соціокультурний центр. Митрополит П. Могила. Києво-Могилянська академія.

Роль братств в історії соціокультурної діяльності. Функціонування братств як осередків розвитку духовного життя. Напрями діяльності братств. Структура братств.

Роль книгодрукування у соціокультурній діяльності. Монастирі як центри книгописання. Перші друковані кириличні книги. Першодрукар Іван Федоров. Львівська братська друкарня. «Мандрівні» друкарні. Діяльність друкарні Києво-Печерської лаври.

Соціально-культурна діяльність через призму церковної традиції. Церковне життя в Україні литовсько-польської доби. Церкви та монастирі як осередки культури.

Поширення ідей гуманізму. Гуртки як осередки культури.

Гуманістична і полемічна література. Зачинателі української гуманістичної літератури. Відомі полемісти та їх твори.

Тема 12.

Українське козацтво як соціокультурний феномен

Козацтво як явище культури (XVII–XVIII ст.). Архаїчні елементи козацтва. Карнавальний, сміховий характер козацької культури. Козацтво як ктитор, замовник і творець мистецтва.

Релігійні аспекти козацького життя. Шанобливе ставлення до християнських цінностей. Благодійність козаків.

Особливості козацької етики. Козаки та жінки. Козаки та гості. Правила козацького етикету.

Козацькі традиції та свята. Відносини між козаками. Побут козаків. Козацькі розваги.

Українське (мазепинське) бароко. Риси світовідчуття і мистецтва бароко: відчуття трагічного протиріччя людини і світу, тяжіння образів до таємниць і чудес.

Козацьке бароко в літературі: проповідницька проза, житійна традиція, паломницькі твори. Козацьке літописання як вид культурної діяльності. Козацькі думи, пісні, плачі, панегірики. «Вчена» барокова поезія.

Українська барокова драматургія та театр. Розквіт шкільної драми. Багатоактні драми типу містерій, міраклів, мораліте, інтермедій. Народна драма, вертеп, бурсацький концерт. Поширення високої культури: театр при гетьманській резиденції.

Козацьке бароко у музиці. Зародження пісні-романсу. Поширення хорового концерту. Розвиток церковної музики. Українські професійні композитори. Розвиток світської музики. Музичний супровід народних свят. Кобзарі, бандуристи, лірники.

Українське (мазепинське) бароко в образотворчому мистецтві. Народне іконописне малярство. Професійні художники бароко. Портретний живопис та його жанри. Скульптура бароко. Й. Пінзель.

Козацьке бароко в архітектурі. Розвиток світського і культового будівництва. Характерні особливості українських дерев'яних храмів. Пишність кам'яних барокових церков. С. Ковнір, І. Григорович-Барський.

Вплив ідей просвітництва на здійснення соціокультурної діяльності. Мандрівні вчителі. Роль Г. Сковороди в історії соціокультурної діяльності.

Тема 13.

Соціокультурні процеси на українських землях у колоніальних умовах Росії та Австро-Угорщини

Народні види дозвілля на українських землях у XIX – на поч. XX ст. Народні свята в соціокультурній традиції українців. Пісня та музика в українській народній культурі.

Вечорниці як вид культурно-дозвіллевої діяльності.

Традиційні форми соціальної допомоги в Україні та пов'язані з ними заходи культурного дозвілля.

Формування української національної самосвідомості. І. Котляревський. Роль творчості Т. Шевченка у становленні української культури.

Формування професійної соціально-культурної діяльності на українських землях у XIX – на поч. XX ст.

Розвиток освіти і науки Наддніпрянщини та західноукраїнських земель.

Розвиток літератури як виду культурної діяльності. Реалізм і романтизм в українській літературі. І. Франко.

Розвиток драматургії. Зародження професійного народного театру в Україні.

Музичне життя на українських землях імперій Романових і Габсбургів. Розвиток професійної музики. М. Лисенко.

Архітектура і скульптура в Україні. Український живопис Наддніпрянщини та західноукраїнських земель.

Формування української інтелігенції. Гурток як осередок культурного життя еліти. Видавнича діяльність української інтелігенції.

Значення меценатства у розвитку соціально-культурної діяльності.

Українські національно-визвольні змагання 1914–1921 рр. та їх вплив на розвиток української культури. Українізація освіти. Активізація театрального і музичного життя. Соціально-культурні потрясіння доби, виражені у літературі. Створення українського національного стилю в архітектурі та образотворчому мистецтві.

Тема 14.

Модерністський соціокультурний простір в українському та світовому контексті

Модерністська модель світу кін. XIX – I пол. XX ст. Ключові ознаки модерного суспільства. Модернізаційні процеси у світі та теорія модернізації. Головні тенденції соціокультурного трансформаційного процесу в Україні.

Модернізм як специфічний соціокультурний феномен XX ст. Провідні тенденції сучасного культурно-мистецького розвитку. Риси модерністської художньої творчості. Модернізм в кіно, театрі, літературі тощо.

Протистояння авангардного та реалістичного мистецтва. Становлення нових форм художньої творчості. Основні течії модернізму: експресіонізм, футуризм, дадаїзм, кубізм, сюрреалізм, поп-арт, абстракціонізм тощо.

Український культурно-мистецький авангард. Характеристика українського модерного мистецтва.

Український модернізм у літературі: фольклорна хвиля, неоромантизм, експресіонізм, антропокосмічне звучання. Леся Українка. Літературні угруповання «Молода Муза», «Українська хата», «Плуг», «Гарт», «Ланка», «Західна Україна», «Авангард», «Молодняк» тощо. Символізм, футуризм, неокласицизм в літературі.

Український модернізм у театрі. Поширення ідей національного відродження як результат театральної діяльності. Мандрівні трупи. Перший стаціонарний український театр. Неоромантична концепція розвитку театального життя. Л. Курбас – реформатор театру.

Український модернізм у кіно. О. Довженко.

Український модернізм у музиці. Новий підхід до народної пісні. Всесвітнє визнання С. Крушельницької. Неоромантична концепція у музиці. Експресіоністські музичні мотиви.

Український модернізм в архітектурі. Народні мотиви у будівництві. Неоромантичні пошуки краси по різних історичних епохах. В. Городецький.

Український модернізм в образотворчому мистецтві. Національний, неоромантичний, монументальний, експресіоністський, футуристський, сюрреалістичний, абстракціоністський, конструктивістський живопис. Скульптура модерну. О. Архипенко.

Тема 15.

Постмодерністські соціокультурні процеси в Україні та світі

Постмодерністська модель світу в світовій та українській інтерпретаціях II пол. XX – поч. XXI ст. Ключові риси постмодерного суспільства. Формування ознак інформаційного суспільства.

Постмодернізм як сучасний етап соціокультурного розвитку з плюралістичною моделлю світу. Дискусія про постмодерністську художню творчість. Ознаки постмодерністського мистецтва. Український постмодернізм. О. Забужко.

Елітарна культура. Народна культура. Масова культура та її вплив на формування свідомості. Соціокультурні концепції масової культури. Американізація та європеїзація культури.

Роль культурних орієнтацій у розвитку суспільства. Проблеми соціокультурної ідентифікації. Типи культурної ідентифікації. Історико-культурна спадщина. Характеристика українського менталітету.

Субкультура. Субкультурна диференціація. Контркультура. Молодіжна культура. Кримінальна культура. «Рускій мір» як контркультура.

Глобалізаційні процеси в сучасній світовій та українській соціокультурних сферах. Глобальні проблеми сучасної цивілізації. Небезпеки глобалізації у соціокультурній сфері. Техногенні процеси і культура.

Соціокультурна динаміка. Теорії культурно-історичного процесу. Діалог культур Заходу і Сходу. Міжкультурні непорозуміння як основа світових конфліктів XXI ст. Культурне різноманіття і єдність культур. Відображення особливостей та інтересів культурних меншин у соціокультурній практиці. Міграційні процеси та соціокультурна діяльність. Толерантність і конфлікт культур.

Культурне життя України в умовах розбудови української державності. Процес нового культурного відродження. Формування нової соціокультурної реальності в Україні та її риси. Пріоритет культури і особистість. Політизація соціокультурної діяльності. Гуманітарна наука в Україні. Зміна статусу, роль і функції національної культури. Національна ідея на сучасному етапі. Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності.

Особливості розвитку духовного життя українського народу. Радикальні зміни у системі художньої культури. Насичення соціокультурного життя національним змістом і постмодерністськими новаціями. Культурно-мистецькі товариства. Розширення сфер діяльності творчих спілок, мистецьких груп. Сучасна українська культура. Мистецтво сучасності. Науково-технічна культура. Культура повсякденного життя. Образотворчі та аудіовізуальні методи соціокультурного впливу. Кіно, плакат, музика. Перспективні напрями розвитку соціально-культурної діяльності в Україні та світі на поч. XXI ст. Зміцнення зв'язків і співробітництва України у соціокультурній сфері з іншими державами.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

(денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Індив. робота	Самост. робота	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						
Теоретичні основи соціокультурної діяльності						
Тема 1. Вступ до курсу «Історія та теорія соціокультурної діяльності»	2	2	–	3	5	Пото- чне опиту- вання
Тема 2. Становлення соціокультурної діяльності як соціальної практики та галузі наукових знань	2	2	–	3		
Тема 3. Соціально-культурна сфера суспільства	2	2	–	3		
Тема 4. Взаємозв'язок соціокультурної діяльності та дозвілля	2	2	–	3		
Тема 5. Засади педагогіки дозвілля. Функції, рівні та принципи культурно-дозвілдової діяльності	3	2	–	3		
Тема 6. Гра як вид і засіб соціокультурної діяльності	2	2	–	3		
Тема 7. Спеціальні події в соціокультурній сфері	2	2	–	3		
Тема 8. Види спеціальних подій, ділових і розважальних заходів	3	2	–	3		
Змістовий модуль 2.						
Історичні аспекти соціокультурної діяльності						
Тема 9. Найдавніший період в історії соціокультурної діяльності	4	2	1	5	5	Пото- чне опиту- вання
Тема 10. Практика соціокультурної діяльності Княжої Русі	4	2	1	5		
Тема 11. Український соціокультурний простір у литовсько-польському контексті	4	2	1	5		
Тема 12. Українське козацтво як соціокультурний феномен	4	2	1	5		
Тема 13. Соціокультурні процеси на українських землях у колоніальних умовах Росії та Австро-Угорщини	4	2	1	5		
Тема 14. Модерністський соціокультурний простір в українському та світовому контексті	4	2	–	5		
Тема 15. Постмодерністські соціокультурні процеси в Україні та світі	4	2	–	5		
Всього:	46	30	5	59	11	

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

Вступ до курсу «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

I. Питання для обговорення

1. Предмет і завдання курсу «Історія та теорія соціокультурної діяльності»
2. Проблема визначення поняття «соціокультурна діяльність»
3. Періодизація історії соціокультурної діяльності
4. Актуальність вивчення дисципліни в умовах російсько-української війни

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Ключові поняття курсу «Історія та теорія соціокультурної діяльності»
2. Методика соціокультурної діяльності

Становлення соціокультурної діяльності як соціальної практики та галузі наукових знань

I. Питання для обговорення

1. Історичний аспект соціокультурної практики
2. Суб'єкти та критерії соціокультурної діяльності
3. Еволюція поняття «соціокультурна діяльність»
4. Соціокультурна діяльність як галузь наукових знань

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Історичний аспект соціокультурної практики (на прикладі будь-якої історичної епохи)
2. Функції соціокультурної діяльності

Соціально-культурна сфера суспільства

I. Питання для обговорення

1. Сутність категорії «соціально-культурна сфера»
2. Визначення поняття «соціально-культурне середовище»
3. Структура соціально-культурної сфери суспільства

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Проблеми розвитку соціально-культурної сфери в Україні та світі
2. Особливості сучасних парадигм і наукових шкіл теорії соціокультурної діяльності

Взаємозв'язок соціокультурної діяльності та дозвілля

I. Питання для обговорення

1. Дозвілля як одна з галузей реалізації соціокультурної діяльності
2. Місце дозвілля в структурі вільного часу людини
3. Типологізація культурно-дозвілдової діяльності

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Зарубіжні та вітчизняні концепції дозвілля
2. Тривалість і соціальна важливість вільного часу на сучасному етапі

Засади педагогіки дозвілля. Функції, рівні та принципи культурно-дозвілдової діяльності

I. Питання для обговорення

1. Педагогічні аспекти організації дозвілля
2. Особливості вікової педагогіки дозвілля
3. Функції дозвілдової діяльності
4. Рівні культурно-дозвілдової діяльності
5. Принципи дозвілдової діяльності

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Сфера дозвілля зарубіжних країн
2. Принципи культурно-дозвілдової діяльності: поліфонізм підходів
3. Визначення соціально-культурних потреб різних категорій населення
4. Форми соціально-культурної роботи з дітьми, сім'єю та молоддю

Гра як вид і засіб соціокультурної діяльності

I. Питання для обговорення

1. Дослідження гри у гуманітарному знанні
2. Поняття, цілі та функції гри
3. Особливості гри як соціокультурної діяльності
4. Структура гри, вимоги до її проведення

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Трактатування гри у Г. Гессе
2. Прояви гри в окремих історичних епохах

Спеціальні події в соціокультурній сфері

I. Питання для обговорення

1. Спеціальні події в суспільному житті
2. Типологія і класифікація спеціальних подій
3. Загальні вимоги до спеціальних подій
4. Види прийомів і правила етикету

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Підхід О. Шумовича до класифікації івентів
2. Івент-індустрія: розвиток і проблеми в Україні

Види спеціальних подій, ділових і розважальних заходів

I. Питання для обговорення

1. Презентації та конференції
2. Свята і фестивалі
3. Шоу-заходи
4. Конкурси і лотереї
5. Виставки та ярмарки

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Спеціальні події для дітей та за їх участю
2. Шоу-заходи: особливості організації та проведення

Найдавніший період в історії соціокультурної діяльності

I. Питання для обговорення

1. Соціокультурогенез у первісну добу
2. Духовне життя первісного суспільства:
  - 2.1. Міфологічний світогляд
  - 2.2. Найдавніші вірування
  - 2.3. Зародки мистецтва
3. Соціально-культурна діяльність у стародавніх слов'ян язичницького періоду

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Організація дозвілля у стародавніх слов'ян
2. Язичницькі свята у слов'ян: значення, типологія, особливості

Практика соціокультурної діяльності Княжої Русі

I. Питання для обговорення

1. Вплив християнства на соціокультурний простір слов'ян
2. Святково-розважальна культура Княжої доби
3. Суспільні відносини і культурно-побутові традиції населення Русі
4. Давньоруська писемність і література, розвиток освіти і науки
5. Художня культура Княжої доби:
  - 5.1. Архітектура
  - 5.2. Образотворче мистецтво
  - 5.3. Музика
6. Культура Руського королівства як продовження традицій Руського князівства

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Княжі міста у соціально-культурній діяльності

2. Статус князя. Князівські свята

Український соціокультурний простір у литовсько-польському контексті

I. Питання для обговорення

1. Розвиток освіти і науки на українських землях II пол. XIV – сер. XVII ст.
2. Братства як осередки національної культури
3. Роль книгодрукування у культурно-просвітницькій діяльності
4. Церкви та монастирі як центри релігійного життя
5. Українська гуманістична та полемічна література

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Книгодрукування – важливий винахід цивілізації
2. Митрополит П. Могила

Українське козацтво як соціокультурний феномен

I. Питання для обговорення

1. Козацтво як явище культури
2. Релігійні аспекти козацького життя
3. Особливості козацької етики
4. Побут та розваги козаків
5. Козацьке бароко як культурно-мистецьке явище:
  - 5.1. Риси світовідчуття і мистецтва бароко
  - 5.2. Українське бароко в літературі, театрі, музиці
  - 5.3. Козацьке бароко в образотворчому мистецтві
  - 5.4. Українське бароко в архітектурі

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Поширення високої культури: театр при гетьманській резиденції
2. Кобзарі, бандуристи, лірники
3. Скульптура козацького бароко. Й. Пінзель
4. Вплив ідей просвітництва на здійснення соціокультурної діяльності

Соціокультурні процеси на українських землях у колоніальних умовах Росії та Австро-Угорщини

I. Питання для обговорення

1. Народні види дозвілля на українських землях у XIX – на поч. XX ст.
2. Формування української національної самосвідомості
3. Становлення професійної соціально-культурної діяльності на українських землях у XIX – на поч. XX ст.
  - 3.1. Розвиток освіти і науки Наддніпрянщини та західноукраїнських земель

- 3.2. Реалізм і романтизм в українській літературі
  - 3.3. Драматургія і театр в Україні у XIX ст.
  - 3.4. Музичне життя на українських землях імперії Романових і Габсбургів
  - 3.5. Архітектура і скульптура в Україні у XIX ст.
  - 3.6. Український живопис Наддніпрянщини та західноукраїнських земель
4. Соціально-культурна діяльність в Україні періоду національно-визвольних змагань поч. XX ст.

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Вечорниці як вид культурно-дозвіллевої діяльності
2. Традиційні форми соціальної допомоги в Україні у XIX ст.
3. Гурток як осередок культурного життя української інтелігенції у XIX ст.
4. Українські національно-визвольні змагання 1914–1921 рр. та їх вплив на розвиток української культури

Модерністський соціокультурний простір в українському та світовому контексті

I. Питання для обговорення

1. Модерністська модель світу кін. XIX – I пол. XX ст.
2. Модернізм як соціокультурний феномен
3. Течії модернізму
4. Український культурно-мистецький авангард:
  - 4.1. Український модернізм у літературі
  - 4.2. Український модернізм у театрі та кіно
  - 4.3. Український модернізм у музиці та архітектурі
  - 4.4. Український модернізм в образотворчому мистецтві

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Спорт як напрям соціокультурної діяльності
2. Образотворчі та аудіовізуальні методи соціокультурного впливу

Постмодерністські соціокультурні процеси в Україні та світі

I. Питання для обговорення

1. Постмодерністська модель світу II пол. XX – поч. XXI ст.
2. Постмодернізм як соціокультурний феномен
3. Масова культура та її вплив на формування свідомості
4. Проблеми соціокультурної ідентифікації
5. Субкультурна диференціація
6. Глобалізація як провідна тенденція сучасності
7. Глобалізація у соціокультурній сфері
8. Соціокультурна динаміка. Діалог культур

II. Питання, винесені на самостійне опрацювання

1. Розвиток рекреаційної сфери соціально-культурної діяльності
2. Туризм в глобальному світі
3. Вплив інтернету та глобальних мереж на організацію відпочинку
4. Рекламно-інформаційне забезпечення як напрям соціокультурної діяльності

6. Тренінг та комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

Навчальний тренінг: вимоги та умови проведення

Тренінг, як завершальний етап освоєння фахової дисципліни, є інтерактивним методом навчання, освітньою технологією, що готує студента до застосування набутих ним знань. Завдяки тренінгу відбувається перехід від переважно виконавчої репродуктивної діяльності студентів до пошукового, творчого начала. Жорстка уніфікація, одноманітність цілей, змісту, методів, організаційних форм змінюється індивідуалізацією і диференціацією навчання, виховання і розвитку особистості.

В основу тренінгу закладена групова дискусія. Це робота всієї групи над одним завданням із визначеною стратегічною метою і спільним обговоренням та з'ясуванням шляхів її досягнення. Така робота обов'язково містить у собі елементи науково-дослідної діяльності. Кожен член групи висуває ідею щодо розв'язання даного завдання. Ідеї обговорюють у групі й обирають найкращі за визначенням студентів. Далі формують план виконання завдання, визначають фази, етапи, напрями і виконавців. Відбувається розв'язання завдання й аналіз підсумків.

Основне завдання викладача – керувати навчальною діяльністю студентів у процесі тренінгу. Тренер не нав'язує власну думку, а спрямовує хід виконання практичних завдань шляхом допоміжних питань, пропонує контртвердження, спростування яких має привести на правильний шлях розв'язання проблеми. Він допомагає формулювати, обґрунтовувати думку студента, пропонує необхідні інформаційні джерела.

Тренінг з історії та теорії соціокультурної діяльності передбачає два види роботи: а) навчально-пізнавальну (оволодіння знаннями, розумова діяльність, розвиток мислення, синтез, аналіз); б) виробничо-практичну (набуття навичок і вмій, що потрібні фахівцю). Тренінг відбувається в аудиторіях ЗВО, або ж у вигляді онлайн-зустрічей. Заняття можуть мати позааудиторні форми: проходити на виробництві, в установі відповідного фахового напрямку, зокрема, у будь-якому соціокультурному закладі.

Тематика тренінгів:

1. Групова дискусія на тему: «Становище української національної інтелігенції на поч. ХХ та на поч. ХХІ ст.: порівняльний аналіз».
2. Розбір проблемної ситуації на тему: «Соціокультурні втрати України за період російсько-української війни поч. ХХІ ст.».
3. Розумова гра на тему: «Діяльність «шістдесятників» в Україні та їх внесок у розвиток культури».
4. Колективне обговорення на основі аналізу теми: «Розстріляне відродження» 20–30 рр. ХХ ст. в Україні».
5. Групова дискусія на тему: «За що воюють українці сьогодні: за ідентичність, за територію, за історію, за культурну спадщину?»

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності» самостійно і за допомогою консультування з викладачем виконує кожен студент на основі засвоєння програмного матеріалу. КПЗ має охоплювати всі основні теми дисципліни. Виконання КПЗ – один з обов'язкових складових модулів залікового кредиту з даного курсу. Метою КПЗ є вироблення навичок самостійного вивчення програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення і практичне застосування знань із навчального курсу, стимулювання творчості студентів, закладання підвалин для їх подальшої науково-дослідної роботи. КПЗ потрібно оформлювати відповідно до встановлених вимог. Обсяг: 15 сторінок (формат А-4).

КПЗ повинен складатися з таких розділів:

1. Титульний аркуш містить:

- назву університету;
- назву кафедри;
- назву навчальної дисципліни;
- номер академічної групи;
- дату подання викладачеві на перевірку – день, місяць, рік.

2. Зміст.

3. Вступ. Вступ розкриває сутність, стан наукової проблеми і її значення. Тут також вказують мету й завдання дослідження.

4. Основна частина. Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам роботи.

5. Висновки. У висновках вказують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

6. Список літератури. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлюють у такому порядку

- використана література (у т. ч. періодична);
- література іноземними мовами;
- Інтернет джерела з обов'язковою позначкою, яка інформація міститься на цьому сайті (порталі). Неприпустиме посилання пошуків на сайти.

7. Вимоги до оформлення. Шрифт Times New Roman, 14, півтораочний інтервал; поля: верхнє й нижнє – 20 мм, лівє – 25 мм, правє – 15 мм.

Тематика КПЗ:

1. Роль і місце соціокультурної діяльності в історико-культурному процесі.
2. Філософсько-гуманістичні основи соціокультурної діяльності.
3. Соціально-культурна діяльність як фактор інтеграції суспільства.
4. Соціально-культурна діяльність як фактор розвитку особистості.

5. Становлення та розвиток соціокультурної діяльності як напрям наукових досліджень.
6. Основні наукові парадигми соціально-культурної діяльності.
7. Основні наукові школи в теорії соціально-культурної діяльності.
8. Народна художня культура як сфера реалізації соціально-культурної діяльності.
9. Рекреація як сфера реалізації соціально-культурної діяльності.
10. Творчість як сфера реалізації соціально-культурної діяльності.
11. Професійні та непрофесійні форми соціокультурної діяльності.
12. Індивідуально-особистісний рівень соціокультурної діяльності: розкриття творчого потенціалу особистості методами художньої творчості.
13. Музика в житті людини: індивідуально-особистісний рівень творчого самовираження.
14. Танець як форма самовираження в культурі африканських народів.
15. Колір і ритм в танцювальній культурі народів Африки та Південної Америки.
16. Міська культура Америки.
17. Соціально-груповий рівень соціокультурної діяльності: форми вираження в сучасній культурі українського суспільства.
18. Суспільний рівень соціокультурної діяльності: національні культурні проекти.
19. Сучасні тенденції розвитку соціокультурної діяльності.
20. Міжнародний обмін і співробітництво в соціокультурній сфері.
21. Соціальний і культурний аспекти розвитку Тернопільської області.
22. Культуротворчий характер соціокультурної діяльності.
23. Формування народних традицій сімейного виховання в Україні.
24. Народна творчість у соціально-культурній діяльності.
25. Значення прийняття християнства для розвитку давньоруської книжної культури.
26. Книгодрукування та його роль у розвитку соціокультурної діяльності в Україні.
27. Система релігійних і світських свят у козацьку добу.
28. Обрядові свята та їх організація в Україні: історична динаміка.
29. Гуртки як культурні моделі життя інтелектуальної еліти в Україні XIX – поч. XX ст.
30. Пролетарська культура та її значення.
31. Театр «Березіль» Леся Курбаса в системі соціально-культурної діяльності.
32. Фільми Олександра Довженка: значення в пропагандистській роботі.
33. Соціально-культурна діяльність української діаспори.

7. Самостійна робота студентів з дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності»

Методичні поради до організації самостійної роботи студента

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, типовим пакетом контрольних завдань).

Викладач може здійснювати діагностику якості самостійної роботи студента згідно із запропонованою тематикою на індивідуальних заняттях (індивідуальна робота студента під керівництвом викладача в аудиторії). Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Самостійна робота студента проводиться за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних занять:
  - опрацювання теоретичного матеріалу, викладеного на лекціях;
  - вивчення теми за підручниками і посібниками;
  - опрацювання рекомендованої монографічної літератури та періодики, передбаченої списком літератури;
  - виконання самостійної роботи.
2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях, згідно із запропонованою тематикою.
3. Підготовка до контрольних робіт.
4. Самоаналіз результатів навчальної роботи за допомогою тестування.
5. Виконання індивідуальних завдань.
6. Підготовка до іспиту.

№п/п	Тематика
1	Ключові поняття курсу «Історія та теорія соціокультурної діяльності»
2	Методика соціокультурної діяльності
3	Історичний аспект соціокультурної практики (на прикладі будь-якої історичної епохи)
4	Функції соціокультурної діяльності
5	Проблеми розвитку соціально-культурної сфери в Україні та світі
6	Особливості сучасних парадигм і наукових шкіл теорії соціокультурної діяльності
7	Зарубіжні та вітчизняні концепції дозвілля
8	Тривалість і соціальна важливість вільного часу на сучасному етапі
9	Сфера дозвілля зарубіжних країн
10	Принципи культурно-дозвіллевої діяльності: поліфонізм підходів
11	Визначення соціально-культурних потреб різних категорій населення
12	Форми соціально-культурної роботи з дітьми, сім'єю та молоддю
13	Трактування гри у Г. Гессе
14	Прояви гри в окремих історичних епохах
15	Підхід О. Шумовича до класифікації івентів
16	Івент-індустрія: розвиток і проблеми в Україні
17	Спеціальні події для дітей та за їх участю
18	Шоу-заходи: особливості організації та проведення
19	Організація дозвілля у стародавніх слов'ян
20	Язичницькі свята у слов'ян: значення, типологія, особливості
21	Княжі міста у соціально-культурній діяльності
22	Статус князя. Князівські свята
23	Книгодрукування – важливий винахід цивілізації
24	Митрополит П. Могила
25	Поширення високої культури: театр при гетьманській резиденції
26	Кобзарі, бандуристи, лірники
27	Скульптура козацького бароко. Й. Пінзель
28	Вплив ідей просвітництва на здійснення соціокультурної діяльності
29	Вечорниці як вид культурно-дозвіллевої діяльності
30	Традиційні форми соціальної допомоги в Україні у XIX ст.
31	Гурток як осередок культурного життя української інтелігенції у XIX ст.
32	Українські національно-визвольні змагання 1914–1921 рр. та їх вплив на розвиток української культури
33	Спорт як напрям соціокультурної діяльності
34	Образотворчі та аудіовізуальні методи соціокультурного впливу
35	Розвиток рекреаційної сфери соціально-культурної діяльності
36	Туризм в глобальному світі
37	Вплив інтернету та глобальних мереж на організацію відпочинку
38	Рекламно-інформаційне забезпечення як напрям соціокультурної діяльності

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності» використовують такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування і контрольні роботи;
- тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи;
- оцінювання результатів КПЗ і тренінгу;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Історія та теорія соціокультурної діяльності» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Написання та захист КППЗ = 80 балів 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів	1. Тестові завдання (5 тестів по 6 балів за тест) = макс. 30 балів 2. Теоретичні питання (2 питання по 35 балів) = макс. 70 балів	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	Відмінно
B	85–89	Дуже добре
C	75–84	Добре
D	65–74	Задовільно
E	60–64	Достатньо
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування
1	Мультимедійний проектор
2	Проекційний екран
3	Наявність доступу до мережі Інтернет
4	Персональні комп'ютери
5	Програмне забезпечення: ОС Windows

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Калакура Я. С., Рафальський О. О., Юрій М. Ф. Українська культура: цивілізаційний вимір. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. 496 с.
2. Таїрова-Яковлева Т. Повсякдення, дозвілля і традиції козацької еліти Гетьманщини / Пер. з рос. Т. Кришталовської. [НАН України. Інститут історії України]. Київ: ТОВ «Видавництво «КЛІО», 2017. 184 с.
3. Сучасна культурологія / За ред. К. Кислюка. Київ : Кондор, 2018. 382 с.
4. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / за ред. І. Г. Передерій. Полтава : ПолтНТУ, 2015. 274 с.
5. Балух В. О., Коцур В. П. Культура ранньомодерної Європи. Харків : Фоліо, 2017. 496 с.
6. Культурологія: Навчальний посібник / Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 392 с.
7. Основи культурології / За ред. Л. Сандюк, Н. Щубелки. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 400 с.
8. Божидарнік Т. В., Василик Н. М. Креативний менеджмент. Навчальний посібник. Херсон : Олді-плюс, 2019. 498 с.
9. Щербина-Яковлева О. Ю., Світайло Н. Д., Ключко М. О., Щербина А. М. Менеджмент соціокультурної діяльності як напрям наукового та технологічного знання. Частина 1. Дидактика, логіка, методологія. Підручник; наук. ред. О. Ю. Щербина-Яковлева. Депонований рукопис. Суми : Репозитарій СумДУ, 2018. 207 с.
10. Теорія та історія соціокультурної діяльності: навчальний посібник / О. Б. Петінова, В. В. Опанасюк. Одеса, 2018. 78 с.
11. Соціокультурний менеджмент: історія, теорія та сучасні практики. Хрестоматія : навч.-методичне видання / за ред. О. Р. Копієвська, Н.О. Шевченко. Київ : НАКККІМ, 2019. 328 с.
12. Великочий В. С., Шикеринець В. В. Менеджмент соціокультурної діяльності (самостійна робота студентів). Київ : ТОВ «Видавничий дім АртЕк», 2018. 405 с.
13. Менеджмент соціокультурної діяльності. За ред. В. П. Пасічник. Львів : Растр-7, 2018. 208 с.
14. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність. Суми : Університетська книга, 2015. 122 с.
15. Культурно-дозвіллова діяльність у сучасному світі: колект. монографія / Петрова І. В., Солоха Д. В., Ткач М. М., Олійник О. О. ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і

мистецтв. Київ : Ліра-К, 2017. 328 с.

16. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 368 с.

17. Кислюк К.В. Українська культура I чверті XXI ст.: повороти модернізаційних перетворень. 2-ге вид., стер. Київ : Кондор, 2018. 196 с.

18. Греченко В.А. Історія української культури: навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Київ : Кондр, 2016. 351 с.

19. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. Київ : ЦУЛ, 2019. 141 с.

20. Паскаль О. В. Система культурно-дозвіллевої роботи: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 146 с.

Додаткова література:

21. Лещук Г. В. Особливості соціокультурної діяльності як фактора соціально-виховного впливу на особистість. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». Випуск 1 (44), 2019. С. 98–101.

22. Актуальні питання соціокультурної діяльності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 30 лист. 2017 р. / Каф. менеджменту мистецтва Львів. нац. академії мистецтв, Центр суспільних інновацій: за заг. ред. У. В. Щурко. Львів : Сполом, 2017. 70 с.

23. Антропологічний код української культури і цивілізації: монографія. У 2 кн. Кн. 1 / О. О. Рафальський, Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020. 432 с.

24. Інформаційний синтез українського національного простору в контексті варіативності його соціокультурних кодів : аналіт. записка / Л. А. Дубровіна, К. В. Лобузін, В. І. Попик, В. В. Горєва ; відп. ред. Л. А. Дубровіна ; НАН України, НБУВ. Київ : НБУВ, 2021. 60 с.

25. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Вип. 61. Стратегічні комунікації та глобальний інформаційний простір / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: Н. Кунанець та ін.. Київ : НБУВ, 2021. 352 с.

26. Соціокультурні та політичні пріоритети української нації в умовах глобалізації : монографія / Т. В. Гончарук-Чолач та ін. ; за ред. О. М. Рудакевича ; Західноукр. нац. ун-т. Тернопіль : Університетська думка, 2021. 338 с.

27. Фольклорний ігроленд: збірник ігор для фольклорних масових видовищних заходів соціокультурної діяльності / укл. Г. Ю. Яременюк, Н. М. Марцінів. Тернопіль : Видавництво Крок, 2020. 80 с.

28. Формування цілісного соціокультурного простору України як складова консолідаційних національних стратегій: монографія /

О. Онищенко, Л. Дубровіна, В. Горовий та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2022. 224 с.

29. Анімація громадської діяльності / Л. К. Абрамов, Т. В. Азарова. Кропивницький : ІСКМ, 2019. 172 с.

30. Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : монографія / Терноп. нац. екон. університет. Тернопіль : Вид-во ТНЕУ, 2015. 256 с.

31. Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України: монографія / кол. авт.: В. Горовий та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2015. 228 с.

32. Виткалов С., Виткалов В. Галузь культури і вища школа : пошук взаємодії в умовах трансформації: полемічні нотатки. *Вища школа*. 2022. № 1/2. С. 69–75.

33. Дубок І. П. Історичний досвід публічно-приватного партнерства у сфері культури (за документами Державного архіву м. Києва). *Архіви України*. 2019. № 1. С. 130-138.

34. Дацюк С. Культурна політика війни. *Українська культура*. 2017. № 1. С. 8–11.

35. Крупка А. Я. Фінансова політика держави у галузі культури і мистецтва: автореф. дис. ...канд. екон. наук : 08.00.08. Тернопіль, 2017. 20 с.

36. «Менталітет» і «ментальність» як категорії соціокультурної та цивілізаційної антропології / Антропологічний код української культури і цивілізації. У 2 кн. Кн. 1 : монографія / О. О. Рафальський, Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса. Київ, 2020. С. 101–113.

37. Горовий В. Сучасні характеристики наукового інформаційного простору як соціокультурного явища / Формування цілісного соціокультурного простору України як складова консолідаційних національних стратегій. Київ, 2022. С. 37–48.

38. Гаращук О., Куценко В. Інноваційні аспекти формування сталого розвитку та соціальної безпеки в соціокультурному контексті. *Вісник економіки*. 2022. № 1. С. 8–21.

39. О. Каракоз Традиційна книга – феномен сучасного соціокультурного простору. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. №3. С. 93-100.

40. Галина Ніколаїшина. Дитяча бібліотека як соціокультурний, психологічно-реабілітаційний та дозвіллевий простір для дітей-ВПО у реаліях війни. *Бібліотека у форматі Д*. 2022. № 2. С. 17–19.

41. Інформаційний чинник та соціокультурні інституції у формуванні загальнонаціонального інформаційного простору / Формування суспільного ідеалу в умовах глобалізованого світу та інформаційного суспільства. Київ, 2020. С. 33–54.

42. Котлякова Л. Культура – це питання безпеки держави. *Культура і життя*. 2017. № 22 (2 черв.). С. 15.

43. Гречко Т. К., Лісовський С. А., Романюк С. А., Руденко Л. Г. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку. Херсон : Вид-во Грінь Д. С., 2015. 264 с.
44. Дегтяр А. О. Методологічні підходи до побудови системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності організації соціокультурної сфери. *Вісник Харківської державної академії культури*. Серія : Соціальні комунікації. 2015. Вип. 46. С. 62–71.
45. Кучина Н. І. Роль маркетингу в діяльності організацій соціокультурної сфери. *Культура України*. Серія : Культурологія. 2015. Вип. 48. С. 128–138.
46. Полянничко О., Чернякова А. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії аніматора з клієнтом у процесі соціокультурної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 3. С. 320–326.
47. Солоха Д. В., Сапельнікова Н. Л. Моделювання системи оцінки ефективності менеджменту соціокультурної діяльності. *Менеджер*. 2016. № 2. С. 33–41.
48. Філіна А. П. Культурний простір: основні його види та культурна діяльність суспільства щодо задоволення соціокультурних потреб громадян. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*. 2016. Вип. 1. С. 82–86.
49. Чекштуріна В. М. Формування комунікативної компетентності менеджерів соціокультурної діяльності. *Вісник Харківської державної академії культури*. Серія : Соціальні комунікації. 2015. Вип. 46. С. 161–169.
50. Щербина А. М. Формування соціокультурних метарегуляторів у технологіях виховної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 7. С. 485–498.
51. Карлова В. В. Підготовка менеджерів сфери культури до професійної діяльності в умовах становлення ринкових відносин в Україні: напрями та перспективи. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія : Державне управління. 2017. Том 28 (67). № 1. С. 33–39.
52. Григорчук Т. В. Формування професіограм менеджерів соціокультурної сфери. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. Серія : Менеджмент соціокультурної діяльності. 2018. Вип. 2. С. 90–106.
53. Звіт щодо опрацювання даних для міст Дніпро, Київ, Львів, Одеса, Харків апробаційного дослідження «Індекс культурного та креативного потенціалу міст України». Київ : Аналітичний центр CEDOS, 2018. 20 с.
54. Наумова Л. Конструктивізм. Пошуки українського кінематографа 20-х рр. ХХ ст. *Студії мистецтвознавчі : Театр. Музика. Кіно / гол. ред. Г. Скрипник*. Київ, 2016. Число 1. С. 7–17.
55. Бабець І. Г., Полякова Ю. В., Мокій О. А. Міжнародний менеджмент інноваційної діяльності : підручник. Львів, 2016. 493 с.
56. Скрипник Є. М. Управління закладами культури та мистецтв.

Чернівці : Рута, 2015. 127 с.

57. Махінко А. І., Гуцул Д. Б. Діяльність культурно-просвітницьких організацій Наддніпрянської України у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. *Вісник аграрної історії*: Зб. наук. праць. 2019. Вип. 27 – 28. С. 26 – 31.

58. Історія української культури: комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / Уклад.: С. О. Костишева, С. Ю. Боєва, А. І. Махінко. – Київ: НТУУ «КПІ», 2018.

59. Шаравара Т. О. Історія української культури. Полтава, 2015. 180 с.

60. Зеленська Л. М., Романова А. О. Івент-менеджмент : словник довідник організатора заходів. Київ: НАКККіМ, 2015. 84 с.

61. Борисенко В. К. Сімейна обрядовість українців ХХ - початку ХХІ століття. Київ, 2016. 256 с.

62. Вовковічер Т.М. Вербальні тексти у народній вишивці ХІХ – першої половини ХХ ст.: генеза, семантика, прагматика. Київ : НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2019. 173 с.

63. Колодюк І. Чоловіче тіло у традиційній культурі українців. Харків : Книжковий клуб, 2016. 222 с.

64. Стішова Н. С. Українські календарні свята осіннього циклу: монографія. Київ : Б. в., 2017. 240 с.

65. Україна й українство в етнокультурних процесах: збірник наукових праць. Київ : НДІУ, 2017. 156 с.

66. Українська культура ХХ – ХХІ ст. : соціоантропологічний аспект: зб. наук. праць / наук. ред. М. Гримич. Київ : Дуліби, 2015. 236 с

Інтернет ресурси:

67. Український культурний фонд. URL: <https://ucf.in.ua/> (дата звернення: 29.02.2024)

68. Міжнародний форум «Креативна Україна». URL: <https://creativeukraine.weblium.site/> (дата звернення: 29.02.2024)

69. Міністерство культури та інформаційної політики України. URL: <https://mcip.gov.ua/> (дата звернення: 29.02.2024)

70. Український павільйон на Венеційській бієнале. URL: <https://www.facebook.com/UkrainianPavilioninVenice/> (дата звернення: 29.02.2024)

71. Всеукраїнська асоціація ОТГ. URL: <https://hromady.org/> (дата звернення: 29.02.2024)

72. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. URL: <https://www.etnolog.org.ua/> (дата звернення: 29.02.2024)